

Stadsledningskontoret Göteborgs stad
Gustaf Adolfs torg 4A 411 10, Göteborg
Email: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Famna remissvar till Göteborgs stadsledningskontor: Valfrihetssystem enligt LOV för ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS

Famna är riksorganisationen för idéburen välfärd. Vi har för närvarande 95 medlemmar varav ett drygt tiotal är aktiva i Göteborgsområdet. Nationellt är våra största medlemmar Ersta diakoni, Bräcke diakoni (med bas i Göteborg), Stockholms Stadsmission, Stockholms Sjukhem, Stiftelsen Stora Sköndal, Röda Korset och Rädda Barnen. Därutöver har vi många andra välkända medlemmar och välrenommerade aktörer som länge erbjudit medborgare och medmänniskor sociala tjänster, kvalificerad vård, social omsorg och utbildning utan vinstsyfte. Vår äldsta medlem grundades för 450 år sedan, men mera typiskt är att verksamheterna har bortåt 100 år eller mer på nacken, t ex Stadsmissionerna som finns i alla större städer i vårt land, inklusive Göteborg. Bland verksamheter som tillkommit på senare tid finns till exempel tjej- och kvinnojourer, boenden för ensamkommande flyktingbarn, HVB-hem, äldreboenden och arbetsintegrerande sociala företag.

Idéburens organisationer har ofta vuxit fram när man sett brister och behov som det offentliga inte kunnat lösa eller möta. Innovation och nytänkande är starka drivkrafter bakom idéburen verksamhet.

Famna har i dagsläget inte några medlemmar som är specialiserade på just ledsagning eller ledsagarservice. Däremot har vi många medlemmar som har verksamheter enligt LSS, såväl boenden som dagliga verksamheter. Vi har också ett antal medlemmar som bedriver äldreomsorg och särskilda boenden för äldre. Därtill kommer volontärsatser för att motverka till exempel ofrivillig ensamhet.

Famna tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter.

Bakgrund:

I beslut om budget för 2019 har Göteborgs kommunstyrelse i uppdrag att förbereda införande av LOV inom ledsagning. I direktiv från kommunstyrelsen 2019-05-08, § 321, har stadsledningskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för genomförande och att ta fram ett förslag till förfrågningsunderlag.

Direktivet anger vidare att erfarenheter från införandet av valfrihetssystemet för hemtjänst och daglig verksamhet ska tas tillvara och att förslag till förfrågningsunderlag ska koncentreras till de krav som bör skilja sig i förhållande till förfrågningsunderlaget för hemtjänst.

Särskilda frågeställningar som ska besvaras /kommenteras:

Ledsagning enligt SoL, ledsagarservice enligt LSS och hemtjänst i ett gemensamt valfrihetssystem

- Ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS läggs in i förfrågningsunderlaget för hemtjänst som därmed revideras med tillägg av dessa insatser.
- Utföraren kan välja att ansöka om att ingå i valfrihetssystemet för hemtjänst eller ledsagning enligt SoL eller ledsagarservice enligt LSS, alternativt samtliga eller två av dem.
- Införande av LOV 1 december 2020 (utifrån beslut i direktiv att valfrihetssystemet införs kvartal 4 2020)

Famna tillstyrker förslagen.

Vi vill betona vikten av att idéburen sektor dels får vara en aktiv del av eventuella satsningar som genomförs, dels att idéburna aktörer inte slentrianmässigt klumpas ihop med de privata kommersiella aktörerna.

I all information till medborgarna är det lämpligt att inkludera information om vilka utförare som är idéburna, dvs att det finns tre kategorier (offentliga, privata och idéburna), inte endast två (offentliga och privata).

Gräns för valfrihetssystemet

- Geografisk indelning och avgränsning föreslås följa samma områdesindelning som valfrihetssystemet för hemtjänst.

Famna är positiv till utredningens förslag att ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS bör följa samma geografiska indelning och avgränsning som valfrihetssystem för hemtjänsten. Med anledning av att detta valfrihetssystem kan underlätta för framtida möjliga utförare av ledsagning. I sammanställningar för berörda målgrupper bör dock inte endast adress eller geografiskt område vara särskiljande, utan även vilken sorts utförare det rör sig om (se kommentar i ruta ovan).

Delegerad/ordinerad hälso- och sjukvårdsåtgärd

- De krav som ställs i förfrågningsunderlag för hemtjänst avseende delegerad/ordinerad hälso- och sjukvårdsåtgärd ska inte ställas på utförare, verksamhetsansvarig och medarbetare i förfrågningsunderlaget avseende ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS.

Famna tillstyrker förslaget.

Kapacitetstak

- Kapacitetstak för ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS ska anges i antal personer och följa tillstånd från IVO.
- Volymen i antal personer som ställs till förfogande för Göteborg Stad ska anges.

Famna inser att Göteborgs stad inte råder över IVO:s avgifter. Vi vill dock påpeka att den kostnad för att ansöka om tillstånd "i det fall insatsen syftar till att personen ska kunna bo kvar i ordinärt boende", nämligen 30000kr för en ansökan, är direkt avskräckande och i praktiken sannolikt förhindrar att idéburna aktörer utvidgar sin verksamhet till detta fält. Vi förstår inte syftet

med att ha så avskräckande höga avgifter för något som inte är varken sjukvård eller kvalificerad omvårdnad.

Uppstart av nytt uppdrag

- Uppstartstid för nya biståndsbeslut om ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS är maximalt 14 dagar
- För enskilda med befintligt biståndsbeslut om hemtjänst är utförarens uppstartstid samma som hemtjänsten 24 timmar om det är en tillfällig ledsagning

Famna har inte några synpunkter på förslaget.

Ersättningsmodell

- Ersättning ges för utfört tid, med 374 kronor per timme i 2019 års prisnivå. För privata utförare är ersättningen (inklusive momskompensation) 398 kr per timme. Ersättning betalas upp till den tid som är beställd av handläggare i det aktuella uppdraget. Avbokade insatser ersätts inte.
- Ersättningen ska täcka alla typer av kostnader för tjänstens utförande så som personalkostnader, kostnader för indirekt brukartid och personalrelaterad tid, resor, administration, IT-kostnader, lokaler, transporter, utrustning för tjänstens utförande, arbetstekniska hjälpmedel etc. (kopierat från hemtjänstens FFU).
- Vid aktiviteter ska den enskilde stå för sina egna kostnader. Utföraren ska stå för omkostnader för medföljande personal enligt gällande rättspraxis och Göteborgs Stads anvisningar.

Famna har i dagsläget inte några synpunkter på nivåerna. Vi föreslår dock att en ordentlig utvärdering görs efter cirka ett år efter införandet: vilka sorts utförare har staden fått in i LOV-systemet? Hur har ersättningsnivåerna påverkat utvecklingen av valfriheten för brukarna? Sådana frågor bör finnas med i en utvärdering t ex hösten 2021.

Kompetens

- Samma krav på verksamhetsansvarigs kompetens och medarbetares kompetens ska ställs som i förfrågningsunderlaget för hemtjänst.

Famna instämmer.

Övrigt

Finns det någon övrig synpunkt utanför de särskilda frågeställningarna

Famna är positiv till utredningens förslag i stort men önskar ett tydligare uttryck för samverkan även med idéburen sektor i det fortsatta arbetet. Vi vänder oss mot synen att det finns två sektorer (offentligt och privat) och att de idéburna automatiskt inkluderas i den sistnämnda. I dagsläget finns inte någon definition i svensk lag om vilka som räknas som idéburna, men Famna kan alltid ge vägledning om Göteborgs stad undrar. Vi vill passa på att slå ett slag för *SOU 2019:56 Idéburen välfärd*, där utredaren föreslår en tydlig definition, liksom förbättringar av LOU och LOV för att främja samarbetet mellan offentlig sektor och idéburna aktörer. Remisstiden löper just nu och förhoppningsvis blir utredningens förslag inkluderade i en proposition under året.

På Famnas vägnar

Ulrika Stuart Hamilton
Generalsekreterare